

A' RÓMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szombaton 25. Oktoberben 1788.

Sátorait fel-szedni készül Márs.

FL-érkeztek az őszi mostoha ábrázatot mutató
idők tsorognak az égnek tsatornái, áradnak a'
folyó vizek; hidegen fú a' szél; köddel és keringő
fellegekkel homályos az egész Természet; mely kör-
nyülállások a' *Márs* Sátorai körül már régtől fog-
va éjjel nappal fegyverben álló sok ezer Népnek
közönségelen; de kivált a' *Rongyentérium* Várolsa-
béli fél-mezitlábos Tatároknak, és a' mezittelen ka-
rú és nyakú bőv-nadrágos Jantsároknak nem igen
kedves napokat szulnek. Az *Asiai* Nép, már tud-

juk, hogy el-takaradott; a' *Marokkai* és másunnan
 várandó segittség pedig, melynek ezen folyó hó-
 napnak 25-dikére meg-kell vala érkezni, még meg-
 nem érkezett; a' Nagy Vezér Követjei által 4 hó-
 napi fegyver nyugvált instál vala a' F. Tsászártól,
 kinek minthogy ezt a' feleletet vette: *minthogy or-
 lyon szerentsésnek tartya magát a' Bánátban, tsak
 tessék nyugvás nélkül a' maga szerentsését folytatni,*
 a' maga szürke szakállát bé-költöztette Belgrádba,
 és a' *Séráskier* Bafsát hagyta a' már magát rész-
 szerént viszsza-húzott Bánátusi Tábornál; a' mi Tá-
 borunk pedig nyomúl utánna. *Sabáts, Dubitza, No-
 vi* edgyik-felől, más-felől pedig *Khotzim* és *Jossi*
 már a' miénk, *Otzakov* a' Muszkáké: mit fog itt
 közbe *Bender Vára* tsinalni a' télen? erre *Román-
 zov* fog meg-felelni; mert a' F. Tsászárnak azon
 4 hónapig kért fegyver halgatásra tett felelete oly
 vélekedést öntött mindenekbe, hogy a' Táborozás
 a' télen sem fogna meg-szünni; ha tsak a' nem re-
 ménylett békesség' lántza véletlenül öszve nem ta-
 lál forni, mely a' Portának annál nagyobb kárával
 eshetnék-meg, mennél nagyobbak mind a' két Ke-
 resztény Tsászári Udvarok' részéről a' már meg-tett
 hadi-költségek. — A' *Pétersburgi* Igazgató Tanáts
 a' Tsászárnénak egy olly parantsolatját tette az e-
 gész Orosz Birodalomban közönségessé, hogy min-
 den 100-dik ember fegyvert fogjan, és az Ujj-elz-
 tendőre ezek Táborban szálljanak, azokat pedig,
 kik rend-szerént következtenek fegyver alá, már-is
 mind ki-szállították, és így az Orosz Tábor soha
 olly erős még akkor sem volt, midőn a' maga Por-
 tával volt háborúját egyedül folytatta.

Svéd 10 milliommokkal vásárollya-meg a' békeiséget még pedig ezt a' Pruszszus Udvartól kérje, és ma raknyi Birodalmának edgy részetskéjét ezért zálogba vesse — ezt nevetik a' Politikusok; és noha a Dániai Sergek és ezekkel a' Dániai Koronás Hertzeg-is a' *Svédek*-földére már bé-ütöttek, még is azt vélik fokban, hogy a' Fekete-tengerre már számos hajós-fereggel meg-érkezett *Kaputány* Balsátó a' *Svéd* hajós-fereg el-nem marad, hanem ezekkel ujra a' *Márs* törvény-székén kivánná perét folytatni, a' szerentse kotzkának hátot, vagy vakot vetéséig. Ezen Dániai Koronás Hertzeg koránt sem pusztítani ütött-bé *Svéd*-országba, hanem tsak azért, hogy az Orosz Udvarral való békeiséget fiettése a' honnan a' maga Népeinek parantsolatbán ki-adta, hogy a' Dániaiaknak leg-kifsebb alkalmatlanságokra-is lenni meg-ne próbálják: mindent pénzrel ki-fizet, és azokkal a' lakófokkal, kik ellene fegyvert nem fognak, hanem tsendesen nyugosznak; igen betsületesen bánik.

Egy *Lembergi* Octob. 11-dikén költ Levél-szerént: A' *Kúminieki* Lengyel Kommandáns Generál *Vitte* fogve vitetett *Varsovba*, a' mint hallatik azért, hogy kérdőre vonattassék: kitsoda parantsolatjából izolgáltatott a' Khotzimiaknak, mikor azok ostrom alatt vóltanak; gabonát, éleséget, sőt fegyvereket-is? Ezért a' hibájáért azon Komendánsnak; valamelyik a' két frigyés Tsálsári Udvarok közül, panaszt tett a' *Varsovi* Udvarnál, és elég-tételt kívánt; és ezért fogatott-el azon Komendáns. Ugyanis, ha a' Khotzimiak a' nagy Magazinumoknak él-

égése után ezen *Káminieki* Komendánstól éleséget nem kaptak volna, nem állhatván az éhséget hamarébb fel-adták volna magokat és a' Várat, ebből a' következik, hogy a' *Kóburg* és *Sóltikov* Táborá sem ette volna *Khotzim* alatt olyan sokáig a' prófontot, hanem más-felé hasznosabb mozdulálót tett volna: következés-képpen a' Lengyel Generál *Vitt* Uram sok kárt tett a' két frigyos Tsátszári Udvaroknak. Ezt a' dolgot *Svánitzban* eképpén bizonyosnak beszéllek. Továbbá Generál *Vittnek* helyébe *Káminieki* Komendánsnak Gróf *Potoki* tétetet: vagyon *Káminiekben* őrizetül két lovas Regiment, és 3 gyalog Regimentek, külömben ottan tsendefség van. Ugyan azon Levél-szerént *Khotzimban* egy Török Familia minckelötte a' Várból az egész Törökség ki-költözött volna, el-ment a' Basához, és azt kérdezte. Vallyon a' Német Tsátszárnak Országáiban lévő Vallási türedelem-szerént nem lehetné azon Familiának *Khotzim* Várában maga hazában veszteg maradni, és Vallási szokásait megtartani? A' *Khotzimi* Basa erre mit felelt? — semmit sem: hanem a' következő éjtszakán azon egész Famila, minden hozzá tartozóival edgyütt öszve apprítatott, és más napon reggel azon módon öszve darabólva találtatott: Már ez ki rendeléséből lett légyen, és milyen búzgosággal vifeltelsenek a' Törökök a' magok babonánás Vallásokhoz, könnyü által-látni.

A' *Séráskier* Basa, azon Török Feldmarsfal arra vetette vala a' napokban a' maga kopasz fejét, hogy a' *Laudon* Táborát maga meg-kémlelje.

Ezt valami módon észre-vette *Laudon*, és a' Horvátok közzül egy Sergets két küldött ezen *Séráskier* eleibe titkon, kik a' vele lévő örző Serget le-vágván, magát a' *Séráskiert* minden sérelem nélkül vettek *Laudonhoz* fogva, a' mint már Bétsben ezen hir mindeneknek közönségesen szájokban forog. Erőről, azt tartjuk; minden órán bővebb és bizonyosabb környülállások között lévő Tudósítást fogunk tenni. — A' F. Tsászár Zemlinbe váratik vala a' napokban egy *Ujj-Grádskai* Tudósítás-szerént, hogy olly nagy erők fekszik, és a' Bélsániai Sántzban, hogy az ellenségnek mindenkor ellent állhat. A' *Bányalukáról* a' Török-fogságból szerentsésen elszökött és visszajött némely katonáink azt hozták hirül, hogy már most a' Nagy Vezérnek tellyes igyekezete csak az volna, hogy a' télen Belgrádat meg-tarthassa; a' honnan a' Török Tábornak téli szállása is Belgrád körül készítettén, oda már most minden nap ujjabb ujjabb Sergek érkeznek - meg Senkitől a' Török a' mi részünkről ugy nem fél, mint Feldmarsal *Laudontól*, az Oroszok részéről pedig mint *Románzovtól*, noha ezen utolsó még semmi nevezetes dolgot ezen háboruban nem vitt véghez; de résen van a' füle *Bender Várának* és az a' körül táborozó *Tatár-Khán* Sergének ostorául. — A' Törököktől el-foglalt, és rész-szerént el-is pusztított Bánátusi helységekbe hivatnak-vissza a' lakók, a' honnan már a' Törökök ki-költöztenek és a' mellyek már a' tolvajok prédájától-is bátorsággal fokká téttenek. Ezen körül belől lakó, és lapangó istentelen tolvajok sokkal több károkat tettek

nek az ellenségnél, ezek lévén elsők mindenütt a' prédában; a' mint meg-tetszik tsak abból-is, hogy az illetén tolvajok közzül 4-et a' Húszárok a' Bánátusban el-fogván, 17-ezer forintokat kaptanak nállok; de már most ezen tolvajok ellen állítottak a' Húszárok, kik naponként fogják és pusztítják ezeket. — A' napokban valon hozattanak Bétsbe egy szekeren 8 illetén Oláh tolvajok, kik vitetnek Tseh-országba, *Therésia* és *Ples* Várainak Sántza-ásására, és ugy foly a' hire, hogy még 30 egynéhány szekerekkel útban vólnának az efféle hazabéli szép productumokkal meg-terhelve. Ennek-is környüállásait ezután bővebben meg-fogjuk irni. — Ama híres Vitéz Obester *Képiró*, kinek a' lovaglásban tsak Hertzeg *Ponyatoufskit* és ama szerentsétlen *B. Vényit* teszik párjául, és a' ki a' fellyebb folytatott Pruszszus háboruban a' Svadromból előre ugratván 2 Pruszszus Húszárt a' maga kezével vágott-le, és ugy menvén - vízfza, a' maga Sqvadromának így szólta: Barátim! mutaték ugyé példát, most követek engemet. Ezen Vitéz Húszár Obester mondom *Képiró Románból* már *Ohnába* meg-érkezett a' maga keze alatt lévő Néppel, és az oda érkezendő Székely Obester *Horváth Urral* edgyesülvén, az ellenségnek Erdélybe a' *Bozzai* Palsuson való bé-ütését meg-akadályoztattyák. Hertzeg *Kóburg-is* erre felé szándékozik, és még a' télen Oláh-ország és abban Hertzeg *Mavrojéni* Magyar tántzot fognak jární: annál-is inkább, mivel *Khotzimnak* meg-vétele után az egész Orosz Tábor meg-mozdúlt, és *Burláton* keresztül *Adjudhoz* szándékoznak, hogy a' Gene.

Generál *Splényi* ott lévő *Sergével* magokat edgyesítvén, Oláh-országot el-foglalják. — Egy különös Levél azt akarja velünk el-hitetni, hogy a' Törököknek el-tökélt szándékok volna a' Bánátban telelni, a' hová már magoknak jukokat-is ástának a' földben, és az *Ujj-Palánka*, *Versetz* és *Pántsova* körül keringő és fekvő Törököket-is egy 7 napokig szüntelen tartott esőtől áradott Viz hajtotta volna ki, mely az alatonabb helyeket egészzen el-foglalta vala, és így mozdult a' mi Táborunk *Káránsebesig*. — *Grádiska* most járja a' *Novi* és *Dubitza* tántzát; már a' Várnak nagyobb része öszve-van lövetve, és egészzen ostrommal van körül-véve.

A' Fő Hadi Tanács' jelentései.

(* *) *Az Erdélyi Táborig Fő-szállásról Szászfebesből Octob. 14-dikén költ*: A' *Tömösi* Pafusnál vagy határ-kapunál álló, a' 2-dik Székely gyalogoknak *Obestere* *Báró Mayersheim* Octob. 5-dikén meg-értvén, hogy egy *Kimpinánál* öszve-gyült ellenséges csoport, a' *Felső Tömösnél* a' *Prédjában* lévő őrizetünkre szándékoznék ütni; és hogy már *Komárnyikig* el-jötenek, hogy 6-dikban *Sinain* és az erdőkön *Miluíg* érkezhessenek: erre nézve az említett *Obester* Octob. 6-dikán dél-után, a' *Szabad-Seregből* 60-legényt *Kapitány Stepháninak* keze alatt vizsgálódni ki-küldött, hogy az ellenségnek hol léteéről és ha lehet mennyiségéről bizonyos hirt hozzanak. Az említett *Kapitány* még azon napon estvére vizsza-tért olyan hírral, hogy *Milund* az ellenséggel találkozott, sőt edgy ideig viaskodott-is;

egynéhány Törököt el-ejtett, a' maga legénység
közül pediglen tsak egy sebesített-meg: de hogy
az ellenségnek száma mennyiből álljon, annak vé-
gére nem mehetett, hanem azt látta, hogy az el-
lenség Tábora, a' maga éjjeli szállásán igen sok
tüzeket rakott vala. Minthogy ezen jelekből az
Oberster *Mayersheim*, az ellenségnek bizonyos ki-
üto szándékát reménylhette; azért annak el-fogadá-
sára minden lehető jó rendelkezéseket tett. Octob. 7-
dikén reggeli 6 órakor az ellenség szüntelen való
lövöldözések között meg-érkezett, a' mi ör-állóin-
kot és szélső-vigyázóinkot egészen Sergeinknek hom-
loka eleibe bé-kergette; a' miéinktől egy puska lö-
vésen kívül pediglen meg-állván, tsak lovaikat ugrat-
ták és ide 's tova nyargaltanak, kétség kívül azért,
hogy a' miéinknek állását jól meg-faemlölhessék,
és hogy az ő gyalogjaik-is el-érkezzenek: kiket a'
miéink minden tüzelés nélkül tsendesen nézének,
és közelebb vártanak. 8-tzadfél órakor el-érkezvén
az ő gyalogjaik-is, mintegy 1 ezerből álló lovagok
és gyalogok elegyefen az erdőből ki-rohantanak,
és a' derék úton nagy kiáltozások között jöven, a'
miéieknek bal-szárnyára ütöttek: de itt olyan hat-
hatós tüzeléssel fogadtatának, hogy azon térségről
mindjárt vissza-fzaladoztak, hogy az erdőben az
ágyu-lövések előll el-rejtezhessenek; némely ugy
nevezett *Brávik* (*Sicariusok*) el-nem szaladtanak, ha-
nem helyt állván, a' miéinkkel szintén fél-óráig
szem-közben tüzeltek, míg az ő gyalogjai ismét
öfve-tsoportoztanak a' tüzelésre. Az alatt ugy kell
lenni, hogy az ő lovagjaik le-szállottanak lovaik-
ról,

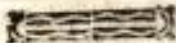
ról, azokat az erdőben hátra hagyták, magok pedig gyalog, a' többivel edgyütt mintegy 2-ezerre telvén; egy dombnak tetejéről az erdőből, a' miéinknek jobb szárnyára, a' hol Kapitány *Kállianinak* keze alatt az Erdélyi Oláh-határnokokból a' 2-dik Májor Kompániája áll vala rá-tsaptak, egy Zászlót a' Bateria előtt a' földbe fel-ütöttek, és némelyek közülök el-tökéltet vakmerőséggel a' töltött Sántzokra a' Bateriaakra az agyuknak végeihez fel-kezdettek mászkálni: de a' miéinknek jól-intézet apróbb és nagyobb fegyverrel tett tüzelése által, edgy óráig tartott tsata után itten-is vízfzavettek. Mihelyt az *Obefer Mayersheim* észre-vette, hogy az ellenség hanyatlani kezdett, mindjárt Kapitány *Kállianit* 100-emberével a' Sántzól elébb léptette, és az ellenséget tüzeléssel üzette, hogy annak ideje ne-légyen magát ismét rendbe szedni; ugy-is lött, hogy a' Törökök annál sebessebben megfutamodtanak. Ekkor a' miéinknek jobb szárnyáról, a' lovas Szabad-seregbéliek Kapitány *Stéphán* keze alatt, nem külömben a' *Szávoja* Dragonyosok közül edgy tzúg, Kapitány *Uhl* keze alatt, és a' *Leopold Toskána* Húzárokból-is egy tzúg, Fő-Hadnagy *Podrátzki* keze alatt; mind ezek pedig a' Májor *Stojánits* vezérlése alatt olyan rendeléssel el-küldettek; hogy a' gyalogok a' domb tetején az erdők között, a' Húzárok pediglen a' derék úton, az ellenségnek kergetésére menjenek. E' szerént másfél óráig, még *Milun* túll kergetvén ezek az ellenséget, abból a' kergetés-közben-is sokat el-ejtettek, azok között *Delí Basát* és még más két ne-

vezetes Törököket: már az előtt a' tsata helyén
 72 Török halva maradott vala 19 lovakkal edgyütt.
 Egy Jantsár és 3 Zászlók el-fogatván, a' miéink ál-
 tal bé-hozattanak; edgyik Zászlót egy Káplár az
 Orosz Regementjéből, a' másik kettőt az Oláh gya-
 log Regementből egy Strálfamester, és egy köz-le-
 gény fogták és hozták-el. Részünkről ezen egész
 tsatában tsak edgy köz-legény hólt-meg, és 10 lo-
 vak estenek-el. Sebesítették-meg 17 köz-legények
 Kapitány *Kállidniva'* edgyütt, a' kinek fején, egy
 veszedelmes vak-ütés esett. Az Obester *Mayersheim*
 meg-ditséri itten az egész Seregnek vitéz maga vi-
 seletét, nevezetesen *Májor Sztojdunitsot* és Kapitány
Kállidnit. — Az Erdélyi Komendérozó *Fábris Ur*,
 Octob. 10-dikén mind a' Vas-kapui szoross helye-
 ket, mind pedig a' *Borbátvizi* Tábori Sántzokat
 meg-tekintette. A' Vas-kapunál lévő őrizetet elege-
 dendőnek ítélte, de a' *Borbátvizi* Tábornál azt ta-
 paszta, hogy a' 'Syl háta megett mintegy 4-ezer-
 ből álló ellenség rejtek-helyben lappang: erre néz-
 ve Octob. 11-dikén a' Generálm. *Stáder* keze alatt
 Hátszegnél Táborban lévő Sergeinket, ismét *Bor-
 bátvizig* elő mozdította, és rendeléseket tett az iránt,
 hogy az ellenség a' *Volkáni* kapun-ki, egészlen az
 Oláh-országba vissza-verettesék. Ugy-is lött, hogy
 mihelyt Generálm. *Stádernek* elő-mozdulását a' Tö-
 rökök észre-vették, mindjárt Octobernek 12-dikén a'
 'Syiből ki-takarodtak: a' Generál pediglen egy vis-
 gálódó csoportot küldött utánok *Portsénig*, hogy
 azoknak meddig meneteleket, vagy hol léteket meg-
 tudhassa. — A' Moldovából már *Adjudig* meg-ér-

kezett F. M. L. *Splényi*, az Erdélyi Komendérozó *Fábris* Urtól olyan rendelést kapott, hogy az *Ojtozi* Palsufon Erdélybe nyomúljon-bé, a' Bogdányestnél lévő Generálmájos *Fábri* pediglen, a' *Gémești* kapunak fedezésére, és a' Hertzeg *Kóburg* Táborának jobb szárnyával való közösülésre Moldovában maradjon.

A' *Khotzimi Frigyes* Táborból Octob. 10-dikén költ: Minekutánna Hertzeg *Kóburg* a' meg-vett *Kotzim* Várában az őrizetet el-rendelte volna, és Moldovának fedezésére a' *Pellegrini* és az első Gárnizon Batalionokat, a' *Löven* Húszár Regimentel együtt Generálmájos *Jordisnak* Vezérsége alatt ottan hagyta volna; tehát Táborának több részét Octob. 10-dikén a' *Khotzimi* Szállásról *Botusan*, *Herlen*, és *Tirgufurmosz*-felé meg-indította, hogy 26-dikra *Románba* érkezvén, onnan további mozdulásaikat, a' környülállások-szerént tehessék. Az Orosz Feld-marsal Gróf *Románzov* a' maga Táborával *Tsotsarág* már meg-érkezett, és ottan egy Törökökből és Tatárokból álló ellenséges Táborhoz, igen közel vagyon.

A' *Zemlini* Táborból Octob. 14-dikén költ: *Pántsovánál* Octobernek 8-dikán már a' Törököknek semmi Táborra nem láttatott; és azután tapasztaltatott, hogy onnan a' Spáhosok *Bortsa*-felé *Belgrádba* fel-takarodtanak. — 9-dikén ismét 13 nagy rendű hajók láttattak Belgrádhoz a' Dunán fel-érkezni, ugyan azon napon este-felé még több számmal érkeztenek, melyek mind meg-valának emberekkel és éleséggel terhelve. — 11-dikén a' *Vratski* hegyén

hegyen a' szél-malomnál igen nagy számú Török
 Tábor gyülekezett öfzve. — 15-dikén koránt reggel
 a' mi kerülő vigyázataink Zemlin mellett az ugy
 nevezett *Száva*-szegeleténél a' homályos ködben el-
 lenségre találtak, a' hol mind két részről apró
 puskázások folytanak; de mihelyt a' homályos köd
 fel-emelkedett, azon ellenség mely tsak 150-ből áll
 vala, hajókra ülni, és Belgrád-felé visszsa-hajókáz-
 ni láttatott. — Ugyan ezen napon dél-utáni 3 óra-
 kor Belgrádból egy Török Sajka, a' Dunának bal
 kéz-felől való ágára evezvén, ottan a' Sziget mel-
 lé meg-vonta magát, és kezdett ágyuival a' mi
 szélső vigyázatul ki-rendelt fél-sajkákra tüzelni;
 majd több Sajkák-is Belgrádból azon Sziget mellé
 érkeztenek, melyre nézve az említett vigyázó fél-
 sajkánk, a' mi partunknál lévő egész sajkához vissz-
 sza húzódott, melynek 3 fontos gollyóbilű ágyui-
 nak fedezése alatt bátorságos lehet vala. Ezen á-
 gyuzásokra a' hajós Batalionhéli Májor *Redange*
 Zemlinből két egész sajkákkal le-ereszkedett, és a'
 Török sajkákhöz a' Sziget-felé kezdett közelitni;
 de látván hogy már a' Török sajkák 13-ra szapo-
 rodtanak, a' mi partunk-felé visszsa-tért. Azonban
 Generálmájor *Magdeburg* a' Száva-vizén meg-hall-
 ván az ágyuzást, mindjárt Zemlinbe ment, onnan
 egy sajkát vevén magához, azzal Májor *Redange*-
 nak segítségére ment, a' mi 5 sajkáinkot rendbe áll-
 litotta a' Török hajós Seregnek el-fogadására ha kö-
 zelitni találnának: ugy-is lött, hogy a' Török saj-
 kák erős ágyuzások között a' miéinkhez kezdettek
 közelitni, kiket Generálmájor *Magdeburg* minden
 lövés

lövés nélkül olyan közel váratott, míg a' mi ágyu-
 nk hozzájok el-szolgáltanak, akkor az 5 szejákon
 lévő 3 ágyukkal egyfzersmind kezdvén azokra tü-
 zeltetni; a' Törökök a' közelittésben meg-lafsodta-
 nak, hanem inkább hátrálva ágyuztanak a' miéink-
 re. Az alatt meg-érkeztenek a' mi 3 Bárkáink-is,
 melyeknek ezen neveik vagynak *Albert*, *Elisabeth*,
 és *Ferdinánd*: ezen 3 Bárkátot és még 3 egész saj-
 kátot Májor *Immens* igazgatott, melyeket Generál
Magdeburg a' többi közzé állittván, már most 48
 ágyukkal tüzelte a' Török szejákra; mely tüze-
 lélt azok ki-nem állhatván, elsöben a' Sziget megé,
 és estve-felé Belgrádba visszsa-tértének. Az estvé-
 nek el-érkezése, és a' Belgrádi Battériák miatt nem
 lehetett a' miéinknek-is a' Török szejátot megszire
 kergetni, hanem visszsa-tértének. Ezen ágyuzás
 tsakugyan részünkre szerentsélebb vólt mint az el-
 lenség részére; minthogy sem szejáink sem embere-
 inkben kárt nem vallottunk; a' Törököknek ellen-
 ben egy szejájók erősen meg-romlott, és embereik
 közül-is húllottanak-el. — Zászló-tartó *Vujadinovits*
 Octob. 9-dikén a' *Malini* erdőben, *Kukitsnak* a'
Zokoli Agának keze alatt 700 Törökökre talált:
 több lévén az ellenségnek száma a' mi Szabad-fer-
 geseinknél, Zászló-tartó *Vujadinovits* a' Viszi szoross
 útba hátrált, ottan egy részét legénnyeinek rejték-
 helybe tette, kik az ötet kergető ellenségre olyan
 derék tüzet adtanak, hogy 23 a' Törökök közül,
 az öket vezérlő Agával, és még 3 Tisztekkal ed-
 gyütt el-estének, a' többi pediglen *Zokol*-felé el-sza-
 ladtanak. Részünkröl tsak 2 esett-el, és 3 sebet
 kápott.

kapott. Ugyan ezen *Vujadinovits*, a' *Jadors* Faluban lakó Török Jobbágyokat hűségre meg-esketvén, javaikkal edgyütt mi-hozzánk által-hozta. Edög a' Fő-Hadi-Tanáts jelentései. (*,*)

Elegyes Tudósítások.

Emlékezetre méltó dolog, ugy szól egy tudósító Levél, történt a' *Bánátusi* vizsza-vonódas alkalmatossággával, hogy *F. Ferentz Hertzeg* el-tévedvén, a' *Nádasdi* Láib-Batalionjához, mely a' vizsza-térés idején leg-utólsó volt, akadott, ezeket megszölitotta, mondván: hogy vegyék védelmek alá, kikben minden bizodalmát veti mivel Magyarok, ezek minden készséggel bé-sogadták ezen Fő Vendéget, és Kvarét formálván duplázott lépéssel, mivel már az ellenség nyomban volt, Temes vizén levő hídig kifirték, ott a' hidon által-botsátván a' *Hertzeg*et minden sérelem nélkül: ugy kezdettek ellenségekkel küzködni, a' hol-is leg szebb két Tisztje ket, több köz-emberrel edgyütt el-vezítették. Más nap a' Hertzeg ezen Batalion hűségének meg-jutalmazására 50 Aranyokat küldött szép köljönnet mellett.

Nagyvárádon egynéhány *Haramiák* azon Oláhok közül, kik *Lugoson* raboltanak; és a' büntető Törvény-szék kezét el-kerülték, az úttán kereszül nyargaltanak, teli torokkal kiáltozván: A' Törökök jönnek. Kétség kívül fel-tett szándékjok volt akkor, ha a' Nép ijedtében széllyel-szaladozna, hasonló prédálást el-követni, a' minémüt *Lugoson* végbe vittek; senki még-is hitelt nekik nem adott, hanem meg-ragadtattak ok, és mintegy 17000 forintok nálók találtattak.

Külső Országgi Tudósítások.

Lengyel-országból egy Octobernek 1-sőjén költ Levél-szerént: a' ki most *Varsóba* menne, látna ottan bövséggel olyan Ország-gyűlésére jött választott Követeket *Deputátusokot*, a' kik nagy bajszszal és nagy kardal járnak az úttákon; ezek közül némelyek

lyek 50 mért-földnyiről-is hoztanak magokkal éle-
séget, ugymint kövér lúdakot, fonkát, sőt még lós-
kaposztát-is olytant, a' melyel a' malatzoknak kö-
zelről atyafisága vagyon. Ezek az Ország Követei
két-felé hasonlottanak, egy része az ölzve-izövetke-
zés végett Octobernek 6-dikán Ország-gyűlést kíván,
a' más része minden ölzve-szövetkezés nélkül kíván-
ná az Ország-gyűlést tartani, de sokkal többen fog-
ják pártját az ölzve-szövetkezésnek. Lengyel Her-
tzeg *Rabzivil*, a' *Villnai* Vajda ezen Ország-gyűlé-
sére 500 lovakon fog meg-jelenni, de semmi izava-
nem léfzen a' dologhoz, mivelhogy két Nemes em-
bereket, kik az ottani Fő-Hadi-Tanáts parantsol-
tatjának telyesfittésében foglalatoskodnak vala, ugy
ölzve-vagdaltatott, hogy azon lebekben nem sokara
meg-hóltanak. Igy folynak most a' dolgok Lengyel
országban, a' hól minden ember az Országot akar-
ja igazgatni, magát pedig senkitől sem akarú igaz-
gattatni. — Olosz-országnak, sőt más Országoknak-
is tellyes figyelmetéségét, egy Romából Sept. 27-
dikén költ Levél-szerént, a' Nápolyi Udvar, es a'
Romai Szent-Izék között való egyenetlenség magá-
ra húzta; ezek a' vizfázalkodások pediglen még a'
meg-békélléstől távól jární láttatnak, minthogy a'
Spanyol Udvar nem akarja magát a' dologba ele-
gyíteni. Nápolyban azt beszélik, hogy a' Király
a' *Karino* hegyén lévő *Benedictinusok* *Abbatufsát*
maga keze alá akarja venni. Nápolyból Romába
sok katonák szöknek által; a' kik el-szökéseknek azt
az okát adják, hogy ők nem akarnak a' Török há-
boruban rélzésülni. Nápolyban a' Romai Szent Pá-
pa Izenetefsén (*Nuntius*) illyen történet éfett: Kér-
désben jövén, hogy valyon a' *Matalonai* Hertzeg
Afszonymnak el-hazafittáfa meg-álható, es helyben
hagyható vólnaé? vagy nem. Az ottan lévő Kár-
dinális Fő-Püspök, azon házafságot meg-állhatónak
ítélte, de ezen itélettel az el-válni akaró Hertzeg-
né meg-nem elégedvén, a' Király, a' Hertzeg Afsz-
szonymnak *apellátzioját* nem a' Pápához, hanem egy
más Püspökhöz küldötte, a' ki a' Hertzeg Afszszony

tettségére ítelt. Ezt a' dolgot ő Szentsége meg-tud-
ván, 3 Leveléket küldött a' Nápolyi Izenetesnek
kezébe, edgyet a' Hertzegnéhez; mást a' Fő-Püs-
pökhöz, a' 3-dikot a' másik Püspökhöz; ezen Le-
velekben mindenik ítéletnek ereje el-vétegett, mivel-
hogy nem a' rendes úton ment véghez. Ezen Le-
veleket az Izenetes; kézhez szolgáltatatta; a' Király
pediglen ezen Leveleknek tartását meg-értvén, ugy
ánnyira meg-sértettnek érzette magát azok által,
hogy mindjárt az Izenetesnek meg-parantsolta, hogy
két-szer 24 óra alatt az Országnek hataraiból ki-ta-
karodjék: a' minthogy tegnap ide Rómába meg-
érkezett.

Eppén most érkezék egy Levelünk, mely-szerént
a' Bánatban volt Török Tábornak egy nagy része
ugyan ott bizonyoson fészekbe verte magát, más
része *Serviába* és Oláh-országba indult. — Ezen h.
12-dikén a' F. Császár Temesvárra érkezett; 13-dik-
ban innen *Aradra* indult, hol rendeléseket tévén új-
ra Temesvárra vizsgálta ment, és a' Vár erőltetésben
foglalatoskodik. — A' Nagy Tabor, melynél
és *Ferentz* Fő Hertzeg vagynak, hirtelen *Lugor-*
tól fel-szedvén a' Sátor-fát 15-dikben *Dettáig* útozta-
nak vala, és innen bejebb szándékoznak. — G. F.
M. L. G. *Vartensleben* a' maga Taborával 12-dikben
Káránsebesig ment; azt a' környületet meg-kemlelte;
és egész *Terégováig* semmi ellenséget nem talált. —
Ezen h. 11-dikén *Dettánál* 2 Oláh Popának, 2 Oláh-
nének; és egy tsoport Oláhnak kenderből font nyak-
ravalóval kötötték-fel az állak kaptzáját. Ezek va-
lának azon tolvajoknak elől-járói, kik Sept. 21-di-
kén az ellenségnek prédályokkal útát nyitottanak;
és a' már tudva lévő gonoltságokat tselekedték. —
Románban, az ezen hón. 4-dikén éppen onnan érke-
zett Levelék szerént; minden *Kárdinálifok*; kik eddig
ebben az időben a' magok jószágaikkban mulatoznak
vala; mind benn vagynak, és majd minden nap
föld-kivül való gyűléseket tartanak az Anyaszent-
egyház' dolgaira nézve.